

PROCEDURA DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ NARUSZEŃ PRAWA I PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ NASTĘPCZYCH

§ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Niniejsza Procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych („**Procedura zgłoszeń wewnętrznych**”, „**Procedura**”) określa tryb wewnętrznego zgłaszania naruszeń prawa w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów.
2. Przyjmowanie zgłoszeń naruszeń prawa jest elementem prawidłowego i bezpiecznego zarządzania Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowej „Razem” (dalej zwanej „**Spółdzielnią**”) i służy zwiększeniu efektywności wykrywania nieprawidłowości i podejmowania działań w celu ich eliminowania i ograniczania ryzyka na wszystkich poziomach organizacyjnych.
3. Wdrożony system przyjmowania zgłoszeń umożliwia zgłaszanie nieprawidłowości za pośrednictwem łatwo dostępnego kanału, w sposób zapewniający rzetelne i niezależne rozpoznanie zgłoszenia oraz w sposób zapewniający ochronę przed działaniami o charakterze odwetowym, represyjnym, dyskryminacyjnym lub innym rodzajem niesprawiedliwego traktowania w związku z dokonaniem zgłoszeniem.
4. Procedura została ustalona po konsultacjach przeprowadzonych z przedstawicielami osób świadczących pracę na rzecz **Spółdzielni** wyłonionymi w trybie przyjętym w Spółdzielni.
5. Z zastrzeżeniem ust. 6, przepisy Procedury stosuje się wyłącznie do zgłoszeń podpisanych imieniem i nazwiskiem.
6. W przypadku wplynięcia zgłoszenia anonimowego pozostawia się go bez rozpoznania, przy czym Zarząd lub osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń lub podejmowania działań następczych może podjąć decyzję o rozpatrzeniu zgłoszenia anonimowego w przypadku, gdy z treści zgłoszenia wynikają istotne kwestie związane z naruszeniem prawa podlegające zgłoszeniu w ramach niniejszej Procedury.

§ 2

SYGNALISTA. NARUSZENIA PRAWA. WYMAGANIA CO DO ZGŁOSZENIA

1. Sygnalistą jest osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą.
2. Sygnalistą może być:
  - a. pracownik,
  - b. kandydat do pracy,
  - c. stażysta,

- d. praktykant,
  - e. osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej,
  - f. osoba prowadząca działalność gospodarczą na rzecz Spółdzielni ;
  - g. osoba będąca Członkiem Spółdzielni,
  - h. osoba będąca członkiem organu Spółdzielni,
  - i. osoba zatrudniona lub współpracująca z podmiotami będącymi kontrahentami lub stronami umów zawartych ze Spółdzielnią,
  - j. inna osoba, która posiada informacje o naruszeniach prawa.
3. Zgłoszenia naruszeń prawa mogą dotyczyć następujących naruszeń prawa krajowego i wspólnotowego:
- a. zamówień publicznych,
  - b. usług, produktów i rynków finansowych,
  - c. przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
  - d. bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami,
  - e. bezpieczeństwa transportu,
  - f. ochrony środowiska,
  - g. zdrowia i dobrostanu zwierząt;
  - h. ochrony konsumentów,
  - i. ochrony prywatności i danych osobowych,
  - j. bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych,
  - k. interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
  - l. rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych
  - m. konstytucyjnych wolności praw człowieka i obywatela – występujących w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi powyżej.
4. Przez zgłoszenie należy rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa.
5. Zgłoszenie powinno zawierać przejrzyste i pełne wyjaśnienie przedmiotu zgłoszenia oraz powinno zawierać co najmniej następujące informacje:
- a. datę oraz miejsce zaistnienia naruszenia prawa lub datę i miejsce pozyskania informacji o naruszeniu prawa,
  - b. opis konkretnej sytuacji lub okoliczności stwarzających możliwość wystąpienia,
  - c. ewentualnych świadków naruszenia prawa,

- d. wskazanie wszystkich dowodów i informacji jakimi dysponuje sygnalista, które mogą okazać się pomocne w procesie rozpatrywania zgłoszenia,
  - e. wskazanie preferowanego sposobu do kontaktu.
6. Zgłoszenie może być dokonane wyłącznie w dobrej wierze. Zakazuje się świadomego składania fałszywych zgłoszeń. Osoba dokonująca zgłoszenia wiedząc, że do naruszenia prawa nie doszło (zgłoszenie w złej wierze) podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.
  7. W przypadku ustalenia, że w zgłoszeniu świadomie podano nieprawdę lub zatajono prawdę, osoba dokonująca zgłoszenia może zostać pociągnięta do odpowiedzialności porządkowej określonej w przepisach Kodeksu pracy. Zachowanie takie może być również zakwalifikowane jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych lub osób wykonujących pracę zarobkową na innej podstawie niż stosunek pracy i w konsekwencji skutkować rozwiązaniem umowy o pracę/umowy cywilnoprawnej bez zachowania okresu wypowiedzenia.
  8. Osoba upoważniona do podejmowania działań następczych może podjąć decyzję o odstąpieniu od weryfikacji Zgłoszenia w sytuacji gdy zgłoszenie jest w oczywisty sposób nieprawdziwe lub niemożliwe jest uzyskanie od sygnalisty dodatkowych informacji niezbędnych do weryfikacji zgłoszenia.

§ 3

SPOSOBY DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ

1. Zgłoszenia naruszeń prawa mogą być dokonywane:
  - a. ustnie – na numer telefonu 5120138096 albo osobiście w siedzibie Spółdzielni, za uprzednim umówieniem spotkania;
  - b. mailowo poprzez wystanie zgłoszenia na adres e-mail:spoldzielnia-razem@wp.pl z dopiskiem w tytule maila: „Zgłoszenie naruszenia prawa w Spółdzielni”
  - c. listownie, na adres siedziby **Spółdzielni** z dopiskiem „Zgłoszenie naruszenia prawa w Spółdzielni – do rąk własnych osoby upoważnionej”.
2. Kanaty zgłoszeniowe są bezpieczne i zapewniają poufność danych. Dostęp do kanałów zgłoszeniowych posiada tylko osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń.
3. Jeśli zgłoszenie dotyczy Członka/Prezesa Zarządu, dokonuje się go do Rady Nadzorczej w formie listownej na adres siedziby **Spółdzielni** z dopiskiem „Zgłoszenie naruszenia prawa – do rąk własnych członka Rady Nadzorczej (wskazać nazwisko członka Rady Nadzorczej)”.
4. Zgłoszenie (można skorzystać z wzoru wg załącznika 1) powinno zawierać dane sygnalisty, w tym co najmniej imię i nazwisko oraz dane kontaktowe (np. adres, telefon, adres e-mail lub inny).

§ 4

OSOBY UPOWAŻNIONE DO PRZYJMOWANIA ZGŁOSZEŃ I PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ NASTĘPCZYCH

1. Z zastrzeżeniem §3 ust. 3 Regulaminu, do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych upoważniony jest Zarząd Spółdzielni. Zarząd Spółdzielni może upoważnić pracownika Spółdzielni albo podmiot zewnętrzny do wykonywania czynności opisanych w zdaniu poprzedzającym, na podstawie odpowiednio upoważnienia (pracownik) lub umowy (podmiot zewnętrzny).
2. Osoba upoważniona będzie działała na podstawie „Upoważnienia do przetwarzania danych osobowych dla osób wyznaczonych do przyjmowania zgłoszeń sygnałnych i podejmowania działań następczych” (wg załącznika 2).
3. Jeśli z treści zgłoszenia wynika, że Osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych lub podejmowania działań następczych może być w jakikolwiek sposób – bezpośrednio lub pośrednio - zaangażowana w działanie lub zaniechanie stanowiące przedmiot zgłoszenia, nie może podejmować żadnych czynności związanych z tym zgłoszeniem. W takiej sytuacji, zgłoszeniem zajmuje się inna osoba upoważniona, a w przypadku jednoosobowego Zarządu, którego dotyczy zgłoszenie – upoważniony członek Rady Nadzorczej.
4. W przypadkach szczególnych **Spółdzielnia** może czasowo upoważnić inną osobę lub osoby do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych, z poszanowaniem zasady bezstronności.
5. Zarząd lub Osoba upoważniona jest odpowiedzialna w szczególności za:
  - a. przyjmowanie zgłoszeń,
  - b. weryfikację zgłoszeń i ich rejestrację,
  - c. informowanie sygnalistów o podjętych działaniach następczych, wynikających z otrzymania informacji o naruszeniach prawa,
  - d. sprawowanie nadzoru nad czynnościami następczymi oraz zapewnieniem właściwej ochrony sygnaliście w ramach jego funkcjonowania lub współpracy ze Spółdzielnią
6. Zarząd lub Osoba upoważniona jest obowiązana do:
  - a. prowadzenia rejestru zgłoszeń naruszeń prawa od sygnalistów,
  - b. prowadzenia i przechowywania akt spraw dotyczących zgłoszeń naruszeń prawa od sygnalistów.
7. Jeżeli odbiorcą zgłoszenia nie jest Osoba upoważniona lub Zarząd, zgłoszenia takie należy niezwłocznie przekazać upoważnionym. Nieprzekazywanie informacji i zgłoszeń do Osoby upoważnionej lub blokowanie ich obiegu stanowi ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych albo poważne naruszenie umowy zawartej ze Spółdzielnią i stanowi podstawę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, albo ważny powód będący podstawą wypowiedzenia lub odstąpienia od innej umowy ze skutkiem natychmiastowym.

1. Po otrzymaniu informacji od podmiotu zewnętrznego dotyczącej zgłoszenia naruszenia prawa od sygnalisty, Zarząd upoważniony do podejmowania działań następczych obowiązany jest:
  - a. niezwłocznie zarejestrować zgłoszenie w rejestrze zgłoszeń,
  - b. niezwłocznie po zarejestrowaniu, nie później niż w ciągu 7 dni od daty przyjęcia zgłoszenia przekazać sygnaliście potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia (załącznik 3), chyba że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie,
  - c. przystąpić do podejmowania działań następczych.
2. Zarząd wraz z Osobą upoważnioną mogą podjąć decyzję o powołaniu Komisji do wyjaśnienia zgłoszenia (załącznik 4). Komisja składa się z minimum 2 osób, których wiedza, doświadczenie i umiejętności będą przydatne pod kątem zakresu zgłoszenia („**Komisja**”). Członkami Komisji mogą być pracownicy oraz osoby współpracujące ze **Spółdzielnią**, jak również podmioty doradcze spoza organizacji na podstawie odrębnej umowy.
3. Powołanie przez osobę upoważnioną członków Komisji oznacza jednocześnie udzielenie upoważnienia (załącznik 5) wyznaczonym członkom Komisji do działania wraz z osobą upoważnioną w zakresie:
  - a. zapoznawania się z wszelkimi dokumentami dotyczącymi zgłoszenia, w tym także mającymi charakter informacji niejawnej lub tajemnicy przedsiębiorstwa, jeśli jest to konieczne dla rozpoznania zgłoszenia,
  - b. żądania wyjaśnień od osób odpowiedzialnych za czynności, które zostały wskazane w zgłoszeniu naruszenia prawa, lub od przełożonych tych osób; wyjaśnienia, na żądanie osoby upoważnionej mogą być składane bez obecności przełożonych, w tym także członków zarządu, jeżeli wymaga tego dobro sprawy,
  - c. dokonywania wszelkich innych czynności niezbędnych do wyjaśnienia sprawy z należytą starannością, właściwą dla danej sprawy.
4. Pracownicy Spółdzielni oraz członkowie organów Spółdzielni obowiązani są do składania wyjaśnień i przekazywania dokumentów oraz innych danych Osobie upoważnionej na jej wniosek.
5. Uniemożliwienie składania wyjaśnień i utrudnianie wyżej określonych czynności weryfikujących naruszenia prawa stanowi ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych.
6. Osoba upoważniona oraz osoby przez nią upoważnione obowiązane są do przekazywania informacji Zarządowi o wszelkich trudnościach, związanych z weryfikacją zgłoszenia sygnalisty.
7. Zgłoszenia dotyczące Członków Zarządu rozpoznaje podmiot określony w § 3 ust. 3 Procedury z wyłączeniem Komisji, ale według zasad postępowania określonych w niniejszej Procedurze. Ilekroć Procedura odnosi się do działań Komisji należy stosować go odpowiednio do działań podmiotu określonego w § 3 ust. 3 Procedury.
8. Osoba upoważniona prowadzi postępowania wyjaśniające, w tym nadzoruje czynności podjęte przez Komisję w celu wyjaśnienia sprawy. W tym celu może w każdym czasie podjąć niezbędne czynności, w tym żądać przekazania dokumentów i składania wyjaśnień od osób odpowiedzialnych za te czynności, aby ustalić stan sprawy.

9. W razie stwierdzenia opieszałości w wyjaśnianiu sprawy lub usuwaniu naruszeń osoba upoważniona ma prawo występować z odpowiednimi wnioskami do członka zarządu dotyczącymi pociągnięcia do odpowiedzialności osób utrudniających wyjaśnienie sprawy lub usunięcie naruszeń.
10. Osoby odpowiedzialne za wyjaśnienie sprawy lub usunięcie naruszeń są obowiązane do składania wyjaśnień i przekazywania wszystkich informacji lub dokumentów na żądanie osoby upoważnionej, bez konieczności uzyskiwania zgody przełożonych. Bezzasadna odmowa wykonania tych czynności przez osoby odpowiedzialne stanowi ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych.
11. Zarząd upoważniony do podejmowania działań następczych i Komisja powołana do wyjaśnienia zgłoszenia wewnętrznego są zobowiązani wyjaśnić sprawę oraz sporządzić protokół z przeprowadzonych prac zawierający wnioski, rekomendacje, działania następcze i uzasadnienie tych działań. Osoba upoważniona niezwłocznie przekazuje protokół Zarządowi.

§ 7

INFORMACJA ZWROTNA

1. Zarząd lub wyznaczona Osoba upoważniona obowiązana jest do przekazania sygnaliście informacji zwrotnej (załącznik 6).
2. Informacja zwrotna obejmuje w szczególności informacje na temat planowanych lub podjętych działań następczych oraz rekomendacjach, których celem jest wyeliminowanie i zapobieganie tożsamym lub podobnym naruszeniom co opisane w zgłoszeniu i powodów takich działań oraz nie podjęcia działań następczych z uzasadnionych przyczyn (załącznik 7).
3. Informacje zwrotne mogą być przekazywane na każdym etapie prowadzenia sprawy i powinny zawierać opis jej stanu i podjętych działań.
4. Ostateczna informacja zwrotna powinna być przekazana:
  - a) nie później niż 3 miesiące od daty potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia, lub
  - b) nie później niż 3 miesiące od upływu 7 dni od daty zgłoszenia – w przypadku nieprzekazania potwierdzenia sygnaliście.
5. Dalsze informacje zwrotne o stanie sprawy mogą być przekazywane sygnaliście na jego wniosek lub w miarę postępów w wyjaśnianiu sprawy.
6. Zarząd lub Osoba upoważniona obowiązana jest niezwłocznie poinformować sygnalistę o zawiadomieniu Policji lub prokuratury, w razie stwierdzenia naruszenia prawa stanowiącego przestępstwo, ze wskazaniem jednostki do której zawiadomienie zostało skierowane.
7. O zakończeniu sprawy i wnioskach z podjętych działań oraz dokonanych zmianach zapobiegających dalszym naruszeniom prawa osoba upoważniona niezwłocznie informuje sygnalistę.

§ 8

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

1. Dane osobowe i inne dane identyfikujące sygnalistę, osoby pomagającej sygnaliście i powiązanej z sygnalistą podlegają szczególnej ochronie. Podmiot odpowiedzialny obowiązany jest do zachowania tych danych tajemnicy.
2. Tożsamość sygnalisty, jak również wszystkie informacje umożliwiające jego identyfikację, nie będą ujawniane podmiotom, których dotyczy Zgłoszenie, osobom trzecim ani innym pracownikom i współpracownikom podmiotu, za wyjątkiem zewnętrznych konsultantów i doradców, zaangażowanych w rozpoznanie Zgłoszenia, którzy na podstawie odrębnej umowy zostaną upoważnieni do przetwarzania danych osobowych wynikających ze Zgłoszenia, w tym dotyczących tożsamości sygnalisty i innych informacji umożliwiających jego weryfikację. Tożsamość sygnalisty, jak również inne informacje umożliwiające jego identyfikację mogą zostać ujawnione jedynie wtedy, sygnalista wyrazi na to zgodę gdy takie ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z powszechnie obowiązujących przepisów prawa w kontekście prowadzonych przez organy krajowe postępowań. Tożsamość podmiotów, których dotyczy Zgłoszenie, podlega wymogom zachowania poufności w analogicznym zakresie, co tożsamość sygnalisty.
3. Zachowanie poufności ma na celu zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa Sygnaliście oraz minimalizację ryzyka wystąpienia działań odwetowych lub represyjnych. Sygnalista, który dokonał Zgłoszenia, a którego dane osobowe zostały w sposób nieuprawniony ujawnione, powinien niezwłocznie o zaistniałej sytuacji powiadomić Komisję. Komisja zobowiązana jest podjąć działania mające na celu ochronę sygnalisty.

§ 9

REJESTR ZGŁOSZEŃ

1. Tworzy się Rejestr (załącznik nr 9) zgłoszeń wewnętrznych, zwany dalej Rejestrem.
2. Rejestr prowadzi Zarząd lub Osoba upoważniona.
3. Rejestr stanowi dane podlegające ochronie na zasadach określonych dla tajemnicy przedsiębiorstwa.
4. Rejestr zawiera:
  - a. numer zgłoszenia,
  - b. przedmiot naruszenia prawa,
  - c. dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób,
  - d. adres do kontaktu sygnalisty,
  - e. datę dokonania zgłoszenia,
  - f. informację o podjętych działaniach następczych,
  - g. datę zakończenia sprawy.
5. Rejestr prowadzony jest z zachowaniem zasad poufności, a dokumenty i informacje zebrane w toku analizy oraz informacje dotyczące rozpatrzenia zgłoszenia przechowywane są przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

§ 10

DZIAŁANIA ODWETOWE

1. Zakazane jest podejmowanie działań odwetowych wobec sygnalistów, osób powiązanych z sygnalistą i pomagających sygnaliście.
2. Za działania odwetowe uznaje się wszelkie negatywne działania w stosunku do sygnalisty, nawet zgodne z przepisami prawa, ale skutkujące odmową zatrudnienia, rozwiązaniem umowy, pogorszeniem warunków zatrudnienia lub współpracy, jeżeli nie są one uzasadnione obiektywnymi przyczynami i nie są związane ze zgłoszeniem naruszenia prawa.
3. Podejmowanie działań odwetowych stanowi ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych, albo poważne naruszenie warunków umowy, które uzasadnia rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, albo wypowiedzenie lub odstąpienie od innej umowy ze skutkiem natychmiastowym. Niezależnie od powyższego osoba podejmująca działania odwetowe podlega odpowiedzialności karnej - grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2, a jeżeli sprawca działa w sposób uporczywy, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 11

ZGŁOSZENIE ZEWNĘTRZNE

1. Zgłaszający może dokonać zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
2. Zgłoszenie zewnętrzne jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny.
3. Zgłoszenie zewnętrzne może być dokonane ustnie lub pisemnie.
4. Zgłoszenie zewnętrzne w formie dokumentowej może być dokonane:
  - a) w postaci papierowej - na adres do korespondencji wskazany przez Rzecznika Praw Obywatelskich lub organ publiczny przyjmujący zgłoszenie;
  - b) w postaci elektronicznej - na adres poczty elektronicznej lub adres elektronicznej skrzynki podawczej, lub adres do doręczeń elektronicznych, wskazane przez Rzecznika Praw Obywatelskich lub organ publiczny przyjmujący zgłoszenie, lub za pośrednictwem przeznaczonego do tego formularza internetowego lub aplikacji wskazanej przez organ publiczny jako aplikacja właściwa do dokonywania zgłoszeń w postaci elektronicznej.
5. Informacje dla sygnalistów organ publiczny i Rzecznik Praw Obywatelskich umieszczają na swoich stronach w Biuletynie Informacji Publicznej w oddzielnej, łatwo identyfikowalnej i dostępnej sekcji.
6. Rzecznik Praw Obywatelskich albo organ publiczny, który przyjął zgłoszenie zewnętrzne, przesyła sygnaliście niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia przyjęcia zgłoszenia, potwierdzenie jego przyjęcia, chyba że sygnalista wystąpił wyraźnie z odmiennym wnioskiem w tym zakresie lub Rzecznik Praw Obywatelskich albo organ publiczny ma uzasadnione podstawy sądzić, że potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty.

§ 12

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Niniejsza Procedura wchodzi w życie z dniem 25 września 2024 r.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszą procedurą zgłoszeń wewnętrznych stosuje się odpowiednio przepisy powszechnie obowiązujące w zakresie ochrony sygnalistów.
3. Zmiany niniejszej procedury zgłoszeń wewnętrznych dokonuje się w tym samym trybie jak jej utworzenie.

Prezes Zarządu

Barbara Wojcińska-Fityk

